

ESPAI D'OPINIONS**Nº5****Pere Albertí Huguet****Economista****ELS COMPORTAMENTS ACTUALS**

La situació que vivim, pel mateix devenir, és complexa i sistèmica. Afecta i condiona tota la societat i s'assembla, de cada vegada més, al que s'entén per caos, quan els efectes formen part de les seves causes.

Es cert que l'economia és la primera preocupació de la nostra societat. Un dels comportaments, que volem destacar i que ens ha dut a la crisi econòmica ha estat l'ambició desfermada i sense aturador, sorgida en el àmbit de l'economia financera. Les conseqüències per a l'economia productiva, la que genera treball, ha estat destructiva, i ha generat unes altes taxes d'atur molt preocupants. Així, la política econòmica dominant, marcada per la Unió Europea, no ha permès als governs fer polítiques correctores de determinades pràctiques especulatives. Dit d'una altra manera, no s'han pres mesures fiscals per corregir els creixements de desmesura. Els comportaments dels ciutadans, majoritàriament, han respost a l'estímul consumista oblidant l'estalvi i vivint per sobre les seves possibilitats. L'endeutament i els preus dels bens duradors, més alts que els seus valors reals, ha suposat un camí de difícil retorn quan la feina ha mancat.

La confiança en les institucions polítiques i en els governants és un altre dèficit que ha emergit de mica en mica. Es percep la ruptura entre la ciutadania i els seus representants. En moments com els actuals es nota a faltar la consulta als ciutadans sobre les decisions més importants, que són preses sense conèixer el parer de la població. És cert que poden semblar difícil determinades consultes, però avui en dia, amb la facilitat amb què la informació circula per les xarxes socials, a gran velocitat i amb eficàcia, no es pot argumentar l'absència de mitjans per fer-ho. En aquest sentit, tampoc no es veu voluntat política per desenvolupar projectes de participació social, tant a nivell municipal com estatal. La informació que ens arriba es troba mediatitzada pels mitjans de comunicació, no tots independents, i pels interessos electoralistes o partidistes. Enfrontar aquestes qüestions suposaria la reforma de lleis tan importants com l'electoral i els mecanismes actuals d'iniciatives populars; la creació d'una llei de transparència i bones pràctiques dels governants garantint-ne el

compliment. Però per arbitrar mecanismes de participació resulta imprescindible rompre els consensos sorgits de les conveniències particulars dels partits i determinats grups. En aquest moment cal recordar que són finalment els ciutadans, en conjunt, els que detenen la sobirania del poder.

Un altre factor que volem esmentar són els comportaments dels mercats financers que tenen l'especulació com a eix d'actuació. De fet, la crisi actual va tenir l'origen en les entitats financeres, justament amb operatives purament especulatives que van inflar el preu dels bens duradors. L'acumulació de grans capitals purament destinats a aconseguir guanys, sense valor afegit, pagant reduïts impostos, finançant deutes dels estats, han arribat a tenir quotes altes de poder polític, condicionant la sortida de la crisi de forma molt important.

Els governs, amb l'aplicació de les polítiques econòmiques neoliberals, van arraconant l'estat a àmbits subordinats als mercats i també als grans grups d'interessos econòmics. Mitjançant les privatitzacions i la minsa intervenció en els mercats, amb polítiques socials i fiscals regressives, estan retardant l'emergir de la crisi, endevinant-se un horitzó poc favorable per construir una societat més democràtica i sense tantes desigualtats. Alhora, es presenten com a indefectible i intocable el conjunt de creences i tècniques que componen l'actual paradigma econòmic quan des de l'àmbit social no sols no es veu com a inamovible sino que seria contradictori no contemplar la seva evolució. Mentre, el canvi i l'Europa Social hauran d'esperar.

En aquest article, he comentat diversos comportaments. N'hi ha un altre encara que no vull deixar de recordar. Ens ve dels grecs i per memòria de tots quedà esculpit en el temple d'Apol·lo a Delfos: "Res en excés". Podria ser un bon cam